

OSALLISTUMISEN TYÖKALUPAKKI - EUROOPPA 2020 JA EU-OHJAUSJAKSO 2014-2015

Liite 4 — Käsite- ja lyhennesanasto

AKTIIVINEN OSALLISUUS

Euroopan komissio antoi vuonna 2008 suosituksen työmarkkinoilta kauimmas etäänntyneiden ihmisten aktiivisen osallisuuden edistämisestä. Komissio suositti jäsenvaltioille, että ne laatisivat ja toteuttaisivat tätä varten kokonaisvaltaisen strategian. Strategian tulisi kattaa seuraavat kolme aihealuetta: riittävä toimeentulotuki, osallisuutta edistävät työmarkkinat sekä mahdollisuus saada laadukkaita palveluita. Toimintojen tulee tukea työhön kykenevien työllisyyttä, turvata ihmisarvoisen elämän edellytykset ja edistää työhön kykenemättömien henkilöiden yhteiskunnallista osallistumista. Jäsenvaltioita pyydettiin toteuttamaan yhtenäinen strategia, jossa kaikki kolme aihealuetta yhdistyvät ja johon osallistuvat kaikki strategian kehittämisen, täytäntöönpanon ja arvioinnin kannalta tarpeelliset toimijat. Lue koko teksti [täältä](#).

EMPL-VALIOKUNTA

Euroopan parlamentin työllisyys- ja sosiaalivaliokunnalla (EMPL) on pääasiallinen vastuu työllisyyspolitiikasta ja kaikista sosiaalipolitiikan, työolosuhteiden, ammatillisen koulutuksen sekä työntekijöiden ja eläkeläisten vapaan liikkuvuuden muodoista. Valiokunta koostuu 50 varsinaisesta ja 50 varajäsenestä, jotka edustavat Euroopan parlamentin eri poliittisia perheitä. Jokainen poliittinen ryhmä nimittää koordinaattorin osallistumaan valiokunnan työn organisointiin. EMPL-valiokunta osallistuu yhteistyössä Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission kanssa lainsäädännön laatimiseen omalla vastuualueellaan. Katso lisätietoja [täältä](#).

EURO PLUS -SOPIMUS

Euro Plus -sopimus on suunnitelma, jonka puitteissa jotkut Euroopan unionin jäsenmaat sitoutuvat konkreettisiin poliittisiin uudistuksiin, joiden tarkoituksena on parantaa julkisen talouden kestävyyttä ja kilpailukykyä näissä maissa. Euro Plus -sopimus muodostuu neljästä strategisesta tavoitteesta: kilpailukyvyn parantaminen, työllisyyden parantaminen, julkisen talouden kestävyuden tukeminen, rahoitusvakauden vahvistaminen ja veropolitiikan koordinointi.

EUROOPAN KÖYHYEDEN TORJUNNAN FOORUMI

Tämä on yksi Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahankkeista (ks. jäljempänä). Siinä esitetään toimia, joiden tavoitteena on vähentää köyhyyttä ja syrjäytymisvaaraa vähintään 20 miljoonalta ihmiseltä vuoteen 2020 mennessä. Toiminta perustuu viiteen osa-alueeseen: valtavirtaistaminen kaikkiin politiikan alueisiin, EU:n varojen käyttö, näyttöön perustuva sosiaalinen innovointi, yhteistyö ja yhteisötalouden edistäminen sekä politiikan koordinoinnin tehostaminen EU-maiden kesken. Keskeiset toimet: työn, sosiaaliturvan, välttämättömien palveluiden (esim. terveydenhuolto, asuminen) ja koulutuksen parempi saatavuus; EU:n varojen tehostettu käyttö sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi ja syrjinnän torjumiseksi; sosiaalinen innovointi älykkäiden ratkaisujen löytämiseksi kriisin jälkeisessä Euroopassa etenkin tehokkaamman ja vaikuttavamman sosiaalisen osallisuuden osalta; uusien kumppanuuksien luonti julkisen ja yksityisen sektorin välille. Löydät lisätietoja [täältä](#).

EUROOPPA 2020 -STRATEGIA

Eurooppa 2020 on Euroopan unionin kymmenen vuoden strategia älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun saavuttamiseksi. Siitä sovittiin Eurooppa-neuvostossa vuonna 2010. Se nojautuu viiteen yleistavoitteeseen, jotka EU:n on

saavutettava vuosikymmenen loppuun mennessä. Näitä ovat työllisyys (75 %:n työllisyysaste), koulutus (lasketaan koulunkäynnin keskeyttäneiden osuus alle 10 %:iin ja vahvistetaan korkea-asteen koulutusta), tutkimus ja kehitys, ilmasto/energia sekä sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden vähentäminen (poistetaan köyhyys tai syrjäytymisvaara vähintään 20 miljoonalta ihmiseltä). Strategia sisältää myös seitsemän "lippulaivahanketta", joiden puitteissa EU ja sen jäsenmaat vahvistavat keskinäisiä toimiaan Eurooppa 2020 -strategian keskeisillä toiminta-alueilla. Lisätietoja löydät [täältä](#).

EUROOPPA 2020 -STRATEGIAAN SISÄLTYVÄ KÖYHYDEN VÄHENTÄMISEN TAVOITE

Köyhyyden vähentämisen tavoite on yksi Eurooppa 2020 -strategian perimmäisistä tavoitteista (ks. edellä). tulonsiirtojen jälkeen) jäävät köyhyysriskirajan alapuolelle, mikä tarkoittaa alle 60 prosentin tuloja tasoitetusta kansallisesta mediaanitulosta sosiaalisten tulonsiirtojen jälkeen. Lue lisää [täältä](#).

- **Köyhyyksivaarassa**

Yksi kolmesta indikaattorista, joihin Eurooppa 2020 -strategian köyhyyden vähentämisen tavoite perustuu. Köyhyyksivaara-asteella viitataan siihen osaan ihmisistä, joiden käytettävissä olevat tulot kulutusyksikköä kohti (sosiaalisten tulonsiirtojen jälkeen) jäävät köyhyysriskirajan alapuolelle, mikä tarkoittaa alle 60 prosentin tuloja tasoitetusta kansallisesta mediaanitulosta sosiaalisten tulonsiirtojen jälkeen. Lue lisää [täältä](#).

- **Vakava aineellinen puute**

Yksi kolmesta indikaattorista, joihin Eurooppa 2020 -strategian köyhyyden vähentämisen tavoite perustuu. Vakavalla aineellisella puutteella tarkoitetaan pitkäaikaista talouden kireyden tilaa, joka voidaan määritellä kykenemättömyydeksi järjestää (eikä valinnaksi olla järjestämättä) vähintään neljä seuraavista asioista: vuokran, asuntolainan tai laskujen maksu; kodin pitäminen riittävän lämpimänä; yllättävien kulujen hoitaminen; säännöllinen lihan tai proteiinin syöminen; loma kodin ulkopuolella; oma televisio; oma pesukone; oma auto; oma puhelin. Lisätietoja löydät [täältä](#).

- **Alityöllistyminen**

Yksi kolmesta indikaattorista, joihin Eurooppa 2020 -strategian köyhyyden vähentämisen tavoite perustuu. Alityöllistetyissä kotitalouksissa asuvilla ihmisillä tarkoitetaan 0–59-vuotiaita ihmisiä, jotka asuvat kotitalouksissa, joissa aikuiset työskentelivät alle 20 prosenttia työpotentiaalistaan viimeisen vuoden aikana. Tähän indikaattoriin viitataan joskus käsitteellä "työtön kotitalous". Löydät lisätietoja [täältä](#).

EU-OHJAUSJAKSO

Eurooppalainen ohjausjakso, eli "EU-ohjausjakso", on EU:ssa toteutettava talous- ja finanssipolitiikan koordinoitijakso, joka painottuu kunkin vuoden kuudelle ensimmäiselle kuukaudelle. Se alkaa vuotuisesta kasvuselvityksestä (edellisen vuoden marraskuussa), jossa komissio analysoi edistymistä Eurooppa 2020 tavoitteiden saavuttamisessa, antaa makrotaloudellisen kertomuksen ja yhteisen työllisyysraportin sekä esittää lähestymistapansa elpymisen ja kasvun kysymyksissä, keskittyen ensisijaisesti painopisteisiin. Tämä jakso toimii perustana talouden ennalta yhteensovittamiselle EU:n tasolla, kun kansalliset talousarviot, joita tullaan käsittelemään neuvoston kokoonpanoissa ja Euroopan parlamentissa ennen kevään Eurooppa-neuvoston maaliskuista kokousta, ovat vielä valmisteluvaiheessa. Eurooppa-neuvoston kevätkokouksessa jäsenvaltiot kartoittavat EU:n tärkeimmät haasteet pääasiassa vuotuisen kasvuselvityksen ja aikaisempien maakohtaisten suositusten perusteella (ks. jäljempänä) ja antavat politiikkoja koskevia strategisia ohjeita. Ottaen nämä ohjeet huomioon, jäsenvaltiot esittävät ja käsittelevät keskipitkän aikavälin julkisen talouden strategioitaan vakaus- ja lähentymisohjelmien avulla ja laativat samalla kansalliset uudistusohjelmat, joissa esitetään toteuttavaksi aiotut toimet esimerkiksi työllisyyden, tutkimuksen, innovoinnin, energian ja sosiaalisen osallisuuden aloilla. Jäsenvaltioiden laatimat ohjelmat lähetetään huhtikuussa Euroopan komission arvioitaviksi. Neuvosto antaa maakohtaiset suosituksensa komission arvioinnin perusteella kesä-heinäkuuhun mennessä. Eurooppa-neuvosto ja ministerineuvosto antavat heinäkuussa jäsenmaille toimintaohjeita näiden viimeistellessä seuraavan vuoden talousarvioesityksiään syksyn aikana (ns. "kansallinen ohjausjakso").

FINANSSIPOLIITTINEN SOPIMUS

Sopimus talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta (kutsutaan myös finanssipoliittiseksi sopimukseksi) on hallitustenvälinen sopimus, joka on uusi, tiukempi versio edellisestä vakaus- ja kasvusopimuksesta. Euroopan unionin jäsenvaltiot Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Tšekin tasavaltaa lukuun ottamatta

allekirjoittivat sopimuksen 2. maaliskuuta 2012. Sopimuksen ratifioineet jäsenvaltiot ovat velvollisia säätämään lakeja, jotka edellyttävät kansallisten talousarvioiden pitämistä tasapainoisina tai ylijäämäisinä sopimuksen määritelmän mukaisesti. Lakien tulee sisältää myös itsekorjausmekanismi, jota estää niiden rikkomisen. Löydät lisätietoja [täältä](#).

KANSALLISET UUDISTUSOHJELMAT

Jäsenvaltioiden hallitusten vuosittaiset huhtikuussa toimittamat suunnitelmat, jotka koskevat Eurooppa 2020 -strategian (2010–2020) koko ajanjaksoa. Niiden tarkoituksena on osoittaa, kuinka jäsenvaltiot toteuttavat Eurooppa 2020 -strategian perimmäisiä tavoitteita (muunnettuina kansallisiksi tavoitteiksi), ottaen samalla huomioon yhdenmukainen suuntaviiva (ks. jäljempänä) ja vuotuisen kasvuselvityksen keskeiset toimintatavoitteet (ks. jäljempänä) sekä kevään Eurooppa-neuvoston päätelmät.

KERTOMUS VAROITUSMEKANISMISTA

Kertomus varoituskoneistuksesta käynnistää makrotalouden epätasapainoa koskevan vuotuisen valvontamenettelyn. Menettelyn tavoitteena on havaita ja korjata ne epätasapainotilanteet, jotka haittaavat EU:n talouksien häiriötöntä toimintaa ja jotka saattavat vaarantaa talous- ja rahaliiton moitteettoman toiminnan. Kertomuksessa nimetään ne jäsenvaltiot, joiden tilannetta on analysoitava edelleen (laatimalla perusteellinen tarkastelu) sen selvittämiseksi, onko niissä epätasapainoa, jonka korjaamiseksi tarvitaan poliittisia toimia. Kertomus on alustava arviointi. Se perustuu tulostauluun, johon sisällytyville indikaattoreille on asetettu ohjeelliset kynnyksarvot, sekä useisiin lisäindikaattoreihin. Perusteelliset tarkastelut julkaistaan keuhällä ja niitä hyödynnetään laadittaessa analyyseja, joihin maakohtaiset suositukset perustuvat.

KEVÄÄN EUROOPPA-NEUVOSTO

Eurooppa-neuvoston kokous (koostuu Euroopan unionin 27 jäsenvaltion valtion- tai hallitusten päämiehistä), joka järjestetään vuosittain yleensä maaliskuussa. Se julkaisee muun muassa päätelmiä, joiden tarkoituksena on ohjata jäsenvaltioiden talous-, finanssi- ja sosiaalipolitiikkaa ja jotka tulee ottaa huomioon kansallisissa uudistusohjelmissa.

KOMISSIION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

Nämä ovat informatiivisia, asiantietoa sisältäviä asiakirjoja, joilla ei ole oikeudellisia vaikutuksia ja jotka eivät siis sido Euroopan komissiota. Ne edustavat vain sen pääosaston kantaa, joka julkaisee ne, eivätkä ne ole komission jäsenten kollegion omaksumia tai hyväksymiä. Komission yksiköiden valmisteluasiakirjoja on kahdenlaisia: asiakirjoja, jotka liittyvät sellaisiin toimiin, joihin sovelletaan päätöksentekomenettelyä, ja asiakirjoja, jotka ovat omavaraista tai "erillisiä" eivätkä liity mihinkään tiettyyn toimeen ja joihin ei sovelleta päätöksentekomenettelyä.

MAAKOHTAISET SUOSITUKSET

Euroopan komission jokaiselle jäsenvaltiolle laatimat asiakirjat, joissa esitetään analyysi kunkin valtion taloudellisesta tilanteesta ja suositellaan toimenpiteitä, jotka jäsenvaltion tulisi toteuttaa seuraavien 12 kuukauden aikana. Ne sovitetaan kunkin jäsenvaltion erityisiin olosuhteisiin, ja niiden käsittelemä aihepiiri on laaja. Suositukset kattavat muun muassa julkisen talouden tilan, eläkejärjestelmien uudistukset, toimet työpaikkojen luomiseksi ja työttömyyden torjumiseksi sekä koulutuksen ja innovoinnin haasteet.

MAKROTALouden EPÄTASAPAINOA KOSKEVA MENETTELY

Kyseessä on valvontamekanismi varhaiseen riskien havaitsemiseen, haitallisen makrotalouden epätasapainon synnyn ennaltaehkäisyyn ja jo esiintyvän epätasapainon korjaamiseen. Valvonnan käynnistää vuosittainen varoituskoneistuksen raportti: tämän indikaattorien tulostaulun avulla Euroopan komissio yksilöi maita ja kysymyksiä, joiden kohdalla tarkempi analyysi (perusteellinen tarkastelu) on tarpeen. Perusteellisten tarkastelujen tulos muodostaa pohjan valvontamenettelyn lisätoimille, joissa käytetään asteittaista lähestymistapaa epätasapainojen vakavuus huomioiden. Menettelyssä on sekä ennaltaehkäisevä että korjaava osio. Näistä jälkimmäisen käynnistää liiallista epätasapainoa koskeva menettely, joka saattaa lopulta johtaa seuraamuksiin euroalueen jäsenvaltioiden kohdalla, jos ne toistuvasti jättävät noudattamatta velvollisuuksiaan.

PARLAMENTIN JÄSEN (MP) / EUROPARLAMENTIN JÄSEN (MEP)

MP on kansallisen parlamentin jäsen. MEP on Euroopan parlamentin jäsen.

PÄÄOSASTO

Euroopan komissio jakautuu osastoihin, joita kutsutaan pääosastoiksi. Kukin pääosasto toimii omalla erityisellä politiikan alueellaan, ja sitä johtaa komissaari. Euroopan komissiossa on tällä hetkellä 27 pääosastoa ja 27 komissaaria (yksi kustakin jäsenvaltiosta). Pääosastojen politiikan alat ovat verrattavissa jäsenvaltioiden hallitusten ministeriöiden toimialoihin. Katso kattava pääosastojen luettelo [täältä](#).

RIIPPUMATTOMAT SOSIAALISEN OSALLISUUDEN ASiantuntijat

Sosiaalista osallisuutta käsittelevä riippumattomien asiantuntijoiden verkosto tukee Euroopan komission köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen seuranta- ja arviointitoimintaa sekä tähän liittyvien asiaankuuluvien jäsenvaltioiden ja ehdokasmaiden (Kroatia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Serbia, Turkki ja Islanti) seurantaa ja arviointia. Asiantuntijat esittävät vuosittain kaksi omaan maahansa liittyvää raporttia, jotka käsittelevät jotakin niistä erityisistä aihealueista, joita tutkitaan sosiaalisen osallistumisen yhteydessä.

SOSIAALIALAN AVOIN KOORDINOINTIMENETELMÄ

Niillä politiikan aloilla, joilla Euroopan unionilla ei ole lainsäädäntövaltaa (eli jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvilla aloilla), on käytössä muunlaisia toimintatapoja, joilla edistetään EU-maiden välistä yhteistyötä. Avoin koordinointimenetelmä on yksi näistä toimintatavoista. Se tarjoaa kehyksen sellaiselle jäsenvaltioiden väliselle yhteistyölle, jonka avulla kansallisia politiikkoja voidaan suunnata tiettyjen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen. Tässä hallitustenvälisessä menetelmässä jäsenvaltiot arvioivat toisiaan (vertaispaine), ja komissiolla on ainoastaan valvova ja edistävä tehtävä. Vuodesta 2000 jäsenvaltiot ovat koordinoineet köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan politiikkaansa avointa koordinointimenetelmää käyttäen ja yhteiset tavoitteet huomioon ottaen (ks. edellä). Näihin lukeutuvat kaikkien sidosryhmien (kuten köyhyydessä elävien ihmisten) mobilisointi, yhteiset sosiaaliset indikaattorit (ks. jäljempänä) sekä yhteinen raportointi ja keskinäisen vaihdon mekanismit. Vuodesta 2005 lähtien sosiaalialan avoin koordinointimenetelmä on muodostunut kolmesta pilarista: 1) sosiaalinen osallisuus, 2) eläkkeet ja 3) terveydenhuolto ja pitkäaikaishoito. Sosiaalialan avoimen koordinointimenetelmän roolista on keskusteltu Eurooppa 2020 -strategian käyttöönotosta alkaen (ks. edellä), mutta sosiaalisen suojelun komitea (ks. jäljempänä) vahvisti vuonna 2011 menetelmän olevan keskeinen Eurooppa 2020:n sosiaalista ulottuvuutta tukeva väline esimerkiksi kansallisten sosiaalialan kertomusten puitteissa (ks. edellä). Löydät lisätietoja [täältä](#).

SOSIAALINEN TULOSTAULU

Euroopan komissio esitti marraskuussa 2012 kattavan suunnitelman tiiviin ja aidon talous- ja rahaliiton (EMU) luomiseksi – lue teksti [täältä](#). Suunnitelmaa täydennettiin 2. lokakuuta 2013 EMU:n sosiaalista ulottuvuutta käsittelevällä tiedonannolla (lue teksti kokonaisuudessaan [täältä](#)), joka sisältää viiteen tärkeimpään ulottuvuuteen keskittyvän tulostaulun (työttömyysaste; työelämän tai koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret; kotitalouksien käytettävissä olevat tulot; köyhyysriskiaste; eriarvoisuus). Tulostaulusta käytetään nimitystä "sosiaalinen tulostaulu". Se rakentuu aiempien Eurooppa 2020 -strategiassa käytettyjen indikaattoreiden varaan, joita ovat esimerkiksi työllisyyskehityksen seurantaväline ja sosiaalisen suojelun kehityksen seurantaväline (ks. jäljempänä).

SOSIAALISEN SUOJELUN KEHITYKSEN SEURANTAVÄLINE

Tämän uuden ja merkityksellisen sosiaalialan avoimen koordinointimenetelmän (ks. edellä) ja sosiaalisen suojelun komitean indikaattoreita käsittelevän alaryhmän kehittämisen välineen tarkoituksena on vahvistaa yhteistyötä sosiaalipolitiikan ja monenvälisen valvonnan aloilla. Seurantaväline tehostaa sosiaalisen suojelun komitean hoitamaa Euroopan sosiaalisen tilanteen seurantaa (SEUT 160 artiklan mukaisesti) kartoittamalla tärkeimmät yleiset sosiaaliset suuntauksukset ja lujittamalla komitean monenvälisen valvonnan valmiuksia, vahvistamalla komitean roolia EU-ohjausjaksossa ja auttamalla TSTK:ta (ks. jäljempänä) ajamaan entistä voimakkaammin yhteiskunnallisten kysymysten käsittelyä Eurooppa-neuvostossa. Se tulee hyödyntämään tehokkaasti EU:n sosiaaliseen suojeluun ja sosiaaliseen osallisuuteen liittyviä indikaattoreita, jotka muodostavat seurantavälineen indikaattoreiden tärkeimmän lähteen. Ks. myös jäljempänä mainittu sosiaalisen suojelun komitean vuosiraportin määritelmä.

SOSIAALISEN SUOJELUN KOMITEA

Vuonna 2000 perustettiin sosiaalisen suojelun komitea, jonka välityksellä Euroopan komissio ja jäsenvaltiot voivat yhteistyössä vaihtaa tietoja ja näkemyksiä sosiaalisen suojelun järjestelmien modernisoimisesta ja parantamisesta.

Komitea koostuu kunkin jäsenvaltion nimittämästä kahdesta edustajasta sekä kahdesta komission edustajasta. Jäsenvaltioiden edustajat edustavat kansallisia hallituksiaan EU:n sosiaalisen osallisuuden ja sosiaalisen suojelun strategiaan liittyvissä asioissa ja seuraavat tiiviisti kyseisen prosessin puitteissa käynnistettyjä aloitteita. Lisätietoja löydät [täältä](#).

SOSIAALISTEN INVESTOINTIEN PAKETTI

Sosiaalisten investointien paketti on kattava asiakirjojen kokonaisuus, jonka Euroopan komissio julkaisi 20. helmikuuta 2013. Sen perustana on köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan eurooppalainen foorumi, ja sen tarkoituksena on täydentää muita komission hiljattain tekemiä Euroopan yhteiskunnallisten ja taloudellisten haasteiden käsittelyn aloitteita, joihin lukeutuvat [työllisyyspaketti](#), [nuorison työllisyyspaketti](#) ja [eläkkeitä käsittelevä valkoinen kirja](#). Kyse on yhtenäisestä poliittisesta kehiksestä, jonka tarkoituksena on varmistaa varainkäytön sosiaalinen ja taloudellinen tuotto. Siinä keskitytään seuraaviin asioihin: 1) sosiaalisen järjestelmän kestävyys ja riittävyys parantaminen yksinkertaistamisen ja paremman kohdentamisen kautta; 2) aktivoivan ja mahdollistavan politiikan tavoittelu kohdennetun, ehdollisen ja tehokkaamman tuen avulla; 3) sosiaalisen investoinnin varmistaminen läpi koko ihmisen elämän. Pakettiin sisältyy päätiedonanto, jossa esitetään poliittinen kehys sekä jäsenvaltioiden ja komission vastattavaksi tulevat konkreettiset toimet ja jossa annetaan ohjeita EU:n varojen käyttöön uudistusten tukemiseksi. Siihen on liitetty

- komission *"Investoidaan lapsiin: murretaan huono-osaisuuden kierre"* -suositus, joka sisältää yhtenäisen poliittisen kehiksen parempien mahdollisuuksien tarjoamiseen lapsille
- komission yksiköiden valmisteluasiakirja, joka sisältää näyttöä väestönkehityksestä ja sosiaalisista suuntauksista sekä sosiaalipolitiikan roolista yhteiskunnallisten, taloudellisten ja makrotaloudellisten haasteiden kohtaamisessa
- komission yksiköiden valmisteluasiakirja, joka on jatkoa komission vuonna 2008 antamaan työmarkkinoilta syrjäytyneiden aktiivista osallistumista edistävään suositukseen
- kolmas kaksivuotiskertomus yleishyödyllisistä sosiaalipalveluista, jonka avulla viranomaiset ja sidosryhmät voivat paremmin ymmärtää ja panna täytäntöön tarkistettut EU:n sosiaalipalveluja koskevat säännöt
- pitkäaikaishoitoa koskeva komission yksiköiden valmisteluasiakirja, jossa käsitellään pitkäaikaishoidon haasteita ja toimintavaihtoehtoja
- asunnottomuutta käsittelevä komission yksiköiden valmistelukirja, jossa selvitetään asunnottomuustilannetta Euroopan unionissa ja tarjotaan harkittaviksi mahdollisia strategioita
- terveysinvestointeja käsittelevä komission yksiköiden valmistelukirja, jossa esitetään strategioita terveydenhuoltojärjestelmien tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi julkisen terveydenhuollon budjettien tiukentuessa ja selvitetään sitä, miten terveys voi lisätä inhimillistä pääomaa ja sosiaalista osallisuutta
- komission yksiköiden valmistelukirja, jossa hahmotellaan Euroopan sosiaalirahaston mahdollisuuksia edistää sosiaalisten investointien paketin toteuttamista.

Euroopan komissio on myös esittänyt tiekarttaa paketin täytäntöönpanoa varten – katso [tästä](#).

TALOUSPOLIITTINEN KOMITEA

Taluspoliittinen komitea perustettiin neuvoston päätöksellä vuonna 1974. Sen tehtävänä on antaa ohjeita ja edistää [ECOFIN-neuvoston](#) ja komission työtä. Komitean ydintehtävän perustana on kaksi vuorovaikutteista pilaria: taluspolitiikan pilari ja julkisen talouden pilari. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa komitea keskittää huomionsa ennen kaikkea talouden kasvuun ja työpaikkojen luontiin – erityisesti sellaisiin uudistuksiin, jotka tukevat kilpailu- ja sopeutumiskykyä – sekä julkisen talouden kestävä kehityksen varmistamiseen.

TALOUSPOLIITIKAN OHJAUSPAKETTI ("SIX-PACK")

Tämä käsittää sarjan Euroopan unionin lainsäädäntötoimenpiteitä, joiden tarkoituksena on uudistaa [vakaus- ja kasvusopimus](#) ja joihin liittyy tiukennettu makrotaluspoliitiikan valvonta. Toimenpiteet on niputettu yhteen nk. "six-pack"-paketiksi, joka sisältää kuusi asetusta. Asetukset tulivat voimaan 13. joulukuuta 2011 vuoden kestäneiden neuvottelujen jälkeen. Niiden tarkoituksena on tehostaa menettelyjä, joilla pyritään vähentämään [julkisen talouden](#) alijäämää ja korjaamaan [makrotalouden](#) epätasapainoa.

TROIKKA-MAAT

Nämä myös "ohjelmamaiksi" kutsutut Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat saaneet "Troikan", eli Euroopan komission, Euroopan keskuspankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF), hallinnoimaa rahoitusapua. Näihin velkajärjestelyihin sovelletaan kussakin maassa yhteisymmärryspöytäkirjaa, jossa esitetään usein erittäin ankaria säästötoimia sisältävät lainaehdot tai takaisinmaksu. Troikka-maita ovat tällä hetkellä Kreikka, Portugali ja Kypros. Niihin kuului aiemmin myös Irlanti. Romania, Unkari ja Latvia eivät ole eurovyöhykkeen jäseniä, mikä tarkoittaa sitä, että ne saavat rahoitusapua IMF:ltä Euroopan komission valvonnan alaisuudessa, Euroopan keskuspankin jäädessä järjestelyn ulkopuolelle.

TSTK

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvostossa (TSTK) kokoontuvat noin neljä kertaa vuodessa työ-, sosiaali- ja terveysministerit sekä kuluttajansuoja-asioista ja yhtäläisistä mahdollisuuksista vastaavat ministerit. Lisätietoja löydät [täältä](#).

"TWO-PACK" UUDISTUSPAKETTI

Vakaus- ja kasvusopimuksessa on asetettu hyvin tiedossa olevat budjettivajeen ja valtionvelan rajat, jotka ovat 3 prosenttia ja 60 prosenttia bruttokansantuotteesta (BKT). Maailmanlaajuiset talous- ja rahoituskriisit ovat kuitenkin tuoneet esiin puutteita talouden ohjauksjärjestelmissä ja julkisen talouden valvonnassa EU:n tasolla. Etenkin yhteisvaluuttaa käyttävät maat ovat erityisen alttiita talouspoliittisille heijastusvaikutuksille. Euroopan komissio on tehnyt kaksi uutta asetusehdotusta, joilla pyritään vahvistamaan euroalueen julkisen talouden valvontaa. Uusilla toimilla lisätään euroalueen maiden budjettipäätösten avoimuutta, parannetaan koordinoitua euroalueella vuoden 2014 budjettijaksosta alkaen ja otetaan paremmin huomioon ankaran taloudellisen paineen alaisten euroalueen maiden erityistarpeet.

TYÖLLISYYSKOMITEA

Työllisyyskomitea on perustamissopimukseen perustuva komitea, joka luotiin virallisesti neuvoston päätöksellä tammikuussa 2000. Sillä on tärkeä rooli Euroopan työllisyysstrategian kehittämisessä, sillä se valmistelee neuvoston jokasyksyisen työllisyyspolitiikan suuntaviivojen, yhteisen työllisyysraportin ja kansallisten työllisyyspolitiikkojen toteuttamissuosituksen käsittelyn. Lisäksi työllisyyskomitea antaa lausuntoja ja laatii selvityksiä neuvoston tai komission pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. Jokainen jäsenmaa ja komissio nimeävät kaksi jäsentä ja kaksi varajäsentä. Lisätietoja ja jäsenluettelon löydät [täältä](#).

VAKAUS- JA KASVUSOPIMUS

Vakaus- ja kasvusopimus on [Euroopan unionin 28 jäsenvaltion](#) välinen sopimus, jonka tarkoituksena on edistää ja ylläpitää vakautta [talous- ja rahaliitossa](#) (EMU). Se perustuu pääasiallisesti [Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen](#) 165 ja 166 artiklaan ja käsittää [Euroopan komission](#) ja [ministerineuvoston](#) toteuttaman jäsenvaltioiden finanssipolitiikan seurannan sekä vuosittain annettavat poliittisia toimia koskevat suositukset. Jos jäsenvaltio rikkoo asetettuja julkisen talouden ja velan ylärajoja, käynnistetään liiallisia alijäämiä koskeva menettely, jonka puitteissa lisätään valvontaa ja vaatimuksia korjaavista toimenpiteistä. Jos korjaavat toimenpiteet eivät ole edelleenkaan käytössä useiden varoitusten jälkeen, jäsenvaltioon voidaan viime kädessä kohdistaa taloudellisia seuraamuksia.

VAKAUS- / LÄHENTYMISKERTOMUKSET

Vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevä osio edellyttää, että jäsenvaltiot esittävät vuosittain Euroopan komissiolle vakautus- ja lähentymisohjelmansa. Euroalueen jäsenvaltiot esittävät vakautusohjelmansa, ja euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot puolestaan lähentymisohjelmansa, jotka käsittävät myös rahapoliittiset strategiat. Näiden kertomusten tärkein tehtävä on auttaa komissiota ja neuvostoa arvioimaan, ovatko jäsenvaltiot saavuttaneet julkistalouden keskipitkän aikavälin tavoitteensa, tai ovatko ne matkalla tavoitteita kohti asianmukaisen sopeuttamissuunnitelman mukaisesti. Lisäksi arvioidaan jäsenvaltioiden suunnitelmien yhdenmukaisuutta Euroopan unionin tasolla hyväksytyjen suuntaviivojen kanssa. Jäsenvaltiot esittävät ohjelmansa vuosittain huhtikuussa. Ne arvioidaan osana EU-ohjauksjaksoa, ja finanssipolitiikan suunnitelmiin liittyvä neuvonanto tapahtuu ennen seuraavan vuoden kansallisiin talousarvioihin liittyvien tärkeimpien päätösten tekemistä.

VUOTUINEN KASVUSELVITYS

Vuotuinen kasvuseelvitys on tärkein talouspoliittisen koordinoinnin väline EU:n tasolla. Sen avulla varmistetaan, että jäsenvaltiot yhdenmukaistavat finanssi- ja talouspolitiikkansa vakaus- ja kasvusopimuksen sekä Eurooppa 2020 -strategian

mukaisesti. Vuotuisen kasvuselvityksen pohjalta voidaan päästä tarvittavaan yhteisymmärrykseen ensisijaisista toimintatavoitteista jäsenvaltioiden ja EU:n tasolla. Sen tulisi olla myös pohjana kansallisille talous- ja budjettipoliittisille päätöksille, jotka jäsenvaltiot esittävät huhtikuussa (vakaus- ja kasvusopimuksen alaisissa) vakaus- ja lähentymisohjelmissaan ja (Eurooppa 2020 -strategian alaisissa) kansallisissa uudistusohjelmissaan. Nämä ohjelmat muodostavat perustan Euroopan komission ehdotuksille maakohtaisiksi suosituksiksi, jotka annetaan toukokuussa.

VÄLIARVIO (EUROOPPA 2020)

Väliarviossa arvioidaan edistymistä kohti strategian viittä yleistavoitetta, seitsemän lippulaivahankkeen täytäntöönpanoa sekä strategian lähestymistapaa ja keskeisiä toimintatavoitteita. Väliarvio tehdään vuonna 2015. Euroopan komissio antaa vuonna 2015 arvioivan tiedonannon (löytyy [täältä](#)) ja käynnistää julkisen kuulemisen (lisätietoja [täältä](#)).

YHDENNETYT SUUNTAVIIVAT

Euroopan komissio on laatinut kymmenen suuntaviivaa, joiden tarkoituksena on auttaa jäsenvaltioita Eurooppa 2020 -strategian viiden perimmäisen tavoitteen toteuttamisessa (ks. edellä). Kuusi ensimmäistä suuntaviivaa koskevat makrotaloutta. Neljä viimeistä (7–10) ovat ns. "työllisyyden suuntaviivoja", jotka ovat Eurooppa 2020 -strategian työllisyyteen, koulutukseen ja köyhyyden vähentämiseen tähtäävien tavoitteiden perustana. Suuntaviivojen tarkoituksena on luoda pohja kansallisille uudistusohjelmille, jotka jäsenvaltiot laativat vuosittain Eurooppa 2020:n puitteissa.

YLEISHYÖDYLLISET PALVELUT

Yleishyödyllisillä palveluilla tarkoitetaan sellaisia peruspalveluja, jotka ovat välttämättömiä suurimmalle osalle väestöä ja joiden kohdalla valtiolla on velvollisuus varmistaa julkisten standardien mukaisuus. Ne kattavat laajan joukon toimintoja, jotka liittyvät suuriin verkkoaloihin (energia, televiestintä, liikenne, postipalvelut), mutta niihin lukeutuu myös välttämättömiä palveluja, jotka ovat EU:n sosiaalisen suojelun ytimessä (koulutus, terveydenhuolto, asuminen, sosiaalipalvelut, vesi- ja jätehuolto). EU:n tasolla yleishyödylliset palvelut on jaoteltu seuraavasti:

- **Yleiset taloudelliseen toimintaan liittyvät palvelut**, joilla tarkoitetaan sellaisia välttämättömiä palveluja, joiden kohdalla kansallista lainsäädäntöä pidetään tarpeellisena asianmukaisen palvelutuotannon varmistamiseksi ja joiden katsotaan olevan luonteeltaan taloudellisia (liittyvät yleensä markkinoiden olemassaoloon, esim. sähkö, kaasu, televiestintä).
- **Yleishyödylliset sosiaalipalvelut**, joilla tarkoitetaan välttämättömiä, yleisen edun nimissä tarjottavia peruspalveluja, jotka ovat olennaiselta osin sosiaalisia ja jotka liittyvät yleensä kansalliseen sosiaalihuoltoon ja sosiaaliturva-oikeuksiin. Euroopan komissio on jakanut yleishyödylliset sosiaalipalvelut kahteen tyyppiin: 1) lakisääteiset sosiaaliturvajärjestelmät, jotka liittyvät elämän keskeisiin riskeihin (ikäntyminen, terveys, työttömyys, eläkkeelle jäänti, työkyvyttömyys tai vamma) sekä 2) henkilökohtaiset palvelut, kuten sosiaalinen tuki, työllisyys- ja koulutuspalvelut, sosiaalinen asuntotuotanto ja pitkäaikaishoito. Yleishyödyllisiä sosiaalipalveluita voidaan pitää luonteeltaan taloudellisina tai ei, riippuen siitä, ovatko ne markkinoiden tuottamia.